SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1859. Zondag 29 Mei No. 22.

PARAMARIBO, 28 MEI 1859.

Wij hebben in deze week de volgende berigten uit Europa, loopende tot 2 Mei ll. ontvangen.

Het verzoek om ontslag van Z. E. onzen Gouverneur is door Z. M. onzen Koning aangenomen, en is de Heer **van Lansberge** thans Gouverneur van Curaçao en onderhoorigheden tot Landvoogd over deze Kolonie benoemd. De Heer **D. J. Croll**, gezagvoerder van het Nederlandsch gedeelte van Sint Martin is benoemd tot Gouverneur van Curaçao.

Uit het Moederland valt weinig belangrijk nieuws te vermelden.

De groote kwestie van *Oorlog of Vrede* welke sedert vier maanden gansch Europa bezig hield heeft zich eindelijk opgelost in eene Oorlogsverklaring van Oostenrijk aan Sardinië.

Het Volgende dat wij aan de jongste berigten ontleenen zal onze lezers op de hoogte der zaak houden.

«Tegen het einde der vorige week werd de tijding vernomen dat Oostenrijk geheel afzonderlijk en eigendunkelijk met Sardinie te werk was gegaan, door van haar te vorderen dat haar leger op den voet van vrede teruggebragt en de vrijwilligers ontwapend zouden worden. Deze eisch of «uitnoodiging» zoo als zij ook genoemd werd, was vergezeld van de kennisgeving dat slechts drie dagen tot de overweging derzelve werden toegestaan.

Zoodra deze eisch vernomen werd, begon Frankrijk hare legers naar Piemont te doen uitrukken, en was reeds spoedig een leger van 60000 man op weg, terwijl er maatregelen genomen werden om andere troepen over zee naar Genua te zenden en het plan van een veldtogt werd ontworpen. De Keizer koos zijne generaals, aldus — Maarschalk Magnan, Bevelhebbers van het leger te Parijs; de hertog van Malakoff, Bevelhebber van het Observatie leger te Nancy; Generaal Castellane, chef van het leger te Lijons; Maarschalk Baraguay d'Hilliers, chef van de eerste afdeeling van het leger der Alpen, Generaal M'Mahon van de tweede, Generaal Canrobert van de derde en Generaal Niel van de vierde. Prins Napoleon heeft het bevel over de pioniers ontvangen. — Maarschalk Randon is Chef van den staf van het leger der Alpen. En eindelijk is de Keizer zelf volgens alle berigten Opperbevelhebber.

Terwijl dit in Frankrijk plaats vond en duizende mannen naar Italie op reis gingen, onder het gejuich des volks van: «Mourir pour la Patrie» en «Vive l'Italie,» hield de Duitsche Bond eene zitting, ten einde het voorstel van Pruissen om het Bondsleger op oorlogsvoet te brengen, te bediscussieren, Als een feit van veel beteekenis moet vermeld worden, dat het verslag dezer zitting op denzelfden dag werd openbaar gemaakt niettegenstaande de zittingen van den Bond anders geheim gehouden worden. Het voorstel van Pruissen werd aangenomen zoo ook eene resolutie tot wapening der Bonds vestingen. Er werd eene militaire commissie benoemd om deze besluiten ten uitvoer te doen brengen, met instructie tevens, om een leger corps van 12000 man, tot bescherming van den Bond, in en om Frankfort bijeen te brengen.

Inmiddels wendden Engeland, Pruissen en Rusland zich tot Oostenrijk, en laakten hare handelwijze, waarbij zij zulk een ultimatum aan Piemont stelde. Pruissen protesteerde krachtig; zoo ook Engeland, welke haren vertegenwoordiger in Zwitserland naar Milaan zond, om den Oostenrijkschen Generaal Giulaij tegen te houden de vijandelijkheden aan te vangen, wanneer Sardinie eene ontwapening weigeren mogt. Rusland protesteerde nog heviger en karakteriseerde de handelwijze van Oostenrijk als «offensief.»

Doch nu werd er een nieuw licht over de zaak verspreid. Men kreeg te weten dat er een geheim tractaat tusschen Frankrijk en Rusland gesloten was, waarbij Rusland zich verbond eene geduchte krijgsmagt naar de Oostenrijksche grenzen te doen oprukken. Toen het masker eens was afgeworpen volgde er onmiddelijk eene buitengewone bedrijvigheid; Fransche troepen begaven zich op wegen naar men zegt zijn er niet minder dan 160,000 man naar Savoije vertrokken.

De minister Walewski deelde daarop aan de kamers een verslag mede van de onderhandelingen welke plaats gegrepen hadden, en zeide daarbij o. a.: gij zult ontwaren mijne heeren dat zoo de Keizer ten oorlog gaat zulks geschiedt omdat hij door het aanmatigend gedrag van Oostenrijk daartoe genoodzaakt is. Bij de onderhandelingen is door Frankrijk de meest mogelijke gematigdheid in acht genomen. — De graaf Morny, president van het wetgevend ligchaam koesterde de hoop dat de oorlog zich tot Italië beperken zoude, terwijl de Heer Baroche, eene wet voorstelde tot het aangaan eener leening van 500,000000 francs en om behalve het contingent van 1858 nog 40,000 man troepen, onder de wapens te brengen.»

In een der Nederlandsche dagbladen komt, onder meer, het volgende voor:

De benoeming tot het hoogleeraarsambt van den geachten advocaat *Goudsmit*, heeft aan dat beginsel (het beginsel van gelijkheid en regt voor allen) een nieuw leven gegeven; — want ofschoon reeds jaren geleden een zestal uitstekende kweekelingen der Leijdsche hoogeschool, om hunne bekwaamheden, met het beklimmen van den Akademischen leerstoel was geloodverwd, — *Goudsmit* was de laatste van het zestal, waaromtrent de voorspelling werd vervuld, *Cobet, de Vries, Opzoomer, Jonckbloet* en *Dozij* waren hem vooruitgegaan en bekleeden reeds lang de plaats, die een bevoegd oordeel hun toedacht; zou niet het geloof van den zesde, (het Israëlitische), langen tijd eene hinderpaal voor zijne benoeming zijn geweest? Monopolie, protektie, privilegie op elk gebied, 't zij op maatschappelijk, op industrieël, op kerkelijk of staatkundig; zij werken altijd verderfelijk. *Goudsmit's* benoeming zal in de geschiedenis van ons vaderland steeds als een hoogst gewigtig feit vermeld worden, en, gelijk velen, die zijne sierlijke oratie bijwoonden, hulde bragten, aan het straks genoemd beginsel, was de afwezigheid van een stand die steeds bij zulke plegtigheden is vertegenwoordigd, maar nu afwezig bleef, wederom niet zonder beteekenis.

Een der Nederl. dagbladen deelt het volgende mede:

«Verscheidene bladen hebben in de laatste dagen gemeld, dat Nederland en Belgie met het oog op den dreigenden staat van zaken, een defensief tractaat met elkander hebben gesloten. Dit berigt is reeds in der tijd door ons tegengesproken. Hetgeen wij heden van een onzer buitenlandsche correspondenten, die gewoonlijk zeer goed ingelicht is, dienaangaande vernemen, bevestigt onze tegenspraak. Zie hier wat hij schrijft:

«De Fransche Gezant te 's Hage, de baron d'André wendde zich tot onzen Minister van Buitenlandsche Zaken met de vraag, in hoeverre het berigt der dagbladen waar was, volgens hetwelk tusschen Belgie en Nederland een tractaat was gesloten, waarbij beiden elkanders grondgebied wederkeerig waarborgden.

«Onze Minister antwoordde hierop, dat zoodanig tractaat niet bestond, en beriep

---

ARCHIE CAMPBELL,

of de magt van het Alphabeth.

XXII.

„Ik heb daar juist eenige boeken uit Edinburg ontvangen, die ik u wilde laten uitpakken, Campbell," zeide de hertog, toen hij de bibliotheek binnen trad; „open dat pak, en laat ons eens zien wat de boekhandelaar ons zendt."

De letterkundige schatten waren weldra ontpakt en op de tafel gelegd. De hertog las de titels, opende er een of twee, en maakte eenige losse opmerkingen betreffende derzelver schrijvers en inhoud.

„Ha! hier is eene vertaling van het Latijnsche werk van den grooten —," riep hij uit, „en door een naamloos schrijver. Het schijnt goed uitgevoerd; ik heb gehoord dat de tijdschriften er met roem over spreken. Door wien zou het toch vertaald zijn? En hij stelde het boek aan Archie ter hand, wiens hooge blos reeds gedeeltelijk het geheim openbaarde.

„Weet gij iets van dat werk?" vroeg de hertog haastig.

„Het is mijn eerste letterkundige proefstuk, uwe genade," antwoordde hij met zedige waarheidsliefde; „maar ik wilde mijnen naam niet bekend maken, alvorens ik gehoord had hoe de wereld er over dacht."

„Gij zijt een buitengewoon mensch, Campbell, en ik acht u er eer u," was de edelmoedige beteekenis; en de waarlijk edele man schudde zijnen beschermeling met warmte de hand.

Twee dagen later smaakte Archie een onverwacht genoegen, terwijl hij van zijne woning naar het kasteel wandelde. Eene reiskoets reed tot voor de poort en Mr. Morton stapte er uit; deze herkende oogenblikkelijk den jongen man, en reikte hem de hand, die met hartelijkheid en vuur werd aangenomen.

Terwijl hij met hem het kasteel binnen trad en een lakkei zijne komst aan den hertog ging bekend maken, vernam Archie in korte woorden dat Ellen en hare moeder besloten hadden om hare neiging aan haren pligt op te offeren, en in de stad te blijven om de noodige toebereidselen tot de reis te maken, terwijl Mr. Morton zelf hier en daar afscheid van zijne vrienden ging nemen, en met name van den hertog van A..., een zijner oudste en geëerdste beschermers, ten einde zijne genade in persoon te bedanken voor het aandeel dat hij in deze aanstelling had. Mr. Morton was even vriendelijk jegens Archie als altijd; en toch gevoelde deze laatste, dat die heer even als immer zekeren afstand scheen te bewaren: 't was niet de warme deelneming, dat bijna vaderlijk gevoel van Mr. Baird, noch zelfs dat edelmoedige vergeten van scheidsmuren van rang en stand en de welkome opneming in de kring van intellectuele gelijkheid, welke zijn edele beschermheer hem zoo goedgunstig betoonde.

Mr. Morton was een menschlievend man; zijne daden van vriendelijkheid en weldadigheid waren vele. Hij erkende altijd ware verdienste, en had haar bij velerlei gelegenheden ondersteund, wanneer hij zich in omstandigheden bevond waarin een weinig aanmoediging haren voorspoed kon bevorderen of hare vruchten doen rijpen; maar de vooroordeelen van geboorte en stand kon hij niet geheel en al te boven komen; en niet alleen had hij deze gevoelens duidelijk te kennen gegeven in zijn gesprek met zijne dochter vóór hare eerst bepaalde reis naar Schotland, maar ook nu toonde hij iets van dien dwang tegenover Archie zelven, hetgeen zijn eigen genoegen bij hunne ontmoeting wel eenigzins verkoelde.

Archie had opgemerkt dat Mr. Morton eenigzins verwonderd was over de gemeenzame wijze waarop hij hem naar het kasteel volgde, en tevens getroffen door de verandering in zijne kleeding; zijn antwoord op Archie's vraag hoe lang hij reeds van huis geweest was, toonde hem dat hij nog geen berigt had ontvangen van de verandering in de omstandigheden zijns jongen vriends; en daarom verzweeg hij hem ook nu vooreerst zijn stijgen op de ladder van maatschappelijken rang, en verliet eerbiedig de kamer toen Mr. Morton bij den hertog werd toegelaten. Archie, nogtans, gevoelde dat hij zedelijk verpligt was zijne verheffing mede te deelen aan den eersten persoon van aanzien, die hem ooit eenige oplettendheid betoond had, en besloot dus hem alles te vertellen eer zij elkander in zulke veranderde omstandigheden aan het middagmaal zouden ontmoeten. De hertog, evenwel, die wel van onschuldige scherts hield, en dit eene goede gelegenheid vond om eene fijne toespeling te maken op het geen hij wist dat Mr. Morton's heerschend gebrek was, bespaarde Archie de noodzakelijkheid eener nadere verklaring. Kort na dat hij zijnen gast geluk gewenscht had met zijne aanstelling en nog eenige vragen en opmerkingen over diens plannen en vooruitzigten in Indië, ging hij naar de tafel, en Archie's boek opnemende, zeide hij: „A propos, Morton, hebt gij deze vertaling van het Latijnsche werk van — gezien? zij is uitstekend geslaagd."

„Mr. Morton zag het boek in. „Dat schijnt werkelijk zoo," sprak hij. „Weet Uwe Genade den naam des schrijvers?"

„Ja," hernam de hertog achteloos: „'t Is mijn onder-tuinman, Archibald Campbell."

De heer Morton stond verstomd. Zulk een werk, vertaald door een eenvoudigen herdersknaap, die al zijn onderwijs nagenoeg alleen aan zich zelven te danken had! het scheen bijna ongeloofelijk; maar hij bloosde tevens bij de herinnering aan de woorden die hij nog onlangs tot zijne dochter had gesproken, en haar voorspellend antwoord; en met ware ootmoedigheid ging hij oogenblikkelijk Archie opzoeken, en wenschte hem geluk met de welverdiende belooning zijner vlijt en volharding.

„Maar gij moet nu niet langer in den ondergeschikten toestand van tuinmansknecht blijven," voegde hij er bij; „zelfs mijn geringe invloed kan u welligt iets beters bezorgen eer ik Eugeland verlaat."

Maar toen Archie hem met zedige dankbaarheid vertelde van zijne tegenwoordige betrekking bij den hertog, gevoelde Mr. Morton inderdaad dat die hooggeplaatste persoon edeler gehandeld had dan hij. Er verliepen nog een paar dagen in gelukkigen vertrouwelijken omgang, toen vertrok Mr. Morton, vele groeten en wenschen van Archie voor zijne vrouw en dochter met zich nemende, en belovende dat zijnen jongen vriend nog iets van hem zou hooren, eer hij uitzeilde.

Hij was pas vertrokken toen er eene boodschap van den hertog kwam, die Mr. Campbell bij zich ontbood. Zijne Genade wachtte hem in de bibliotheek. „Ik heb een onaangenaam berigt ontvangen, Campbell. Mijn bijzondere secretaris in de stad is verpligt geweest onvoorziens mijne dienst te verlaten, ten gevolge eener ernstige ongesteldheid zijns vaders, die buiten 's lands woont. Als ik terug kom, zal ik overstelpt zijn met briefwisseling, en ik zal tijd noch lust hebben om voor het oogenblik een ander vertrouwd persoon te zoeken. Wilt gij mij verpligten door vooreerst deze betrekking op u te nemen?"

Archie was buiten zich zelf van dankbare verrassing.

„Als Uwe Genade mij de bekwaamheid toekent —," begon hij.

„O ja, ik dank u; wel nu, maak u dan gereed om na de volgende week met mij naar Engeland te vertrekken." En zonder op dankbetuiging te wachten, verliet hij de kamer, het doende voorkomen alsof hij eene verpligting ontvangen, in plaats van eene geschonken had. Dat is ook weder ware adeldom.

Archie's hoofd duizelde bijna. Al weder eene sport hooger op de ladder der fortuin! Wat zou zijn dierbare vriend Mr. Baird wel zeggen? Een oogenblik later waren zij bij elkander en werd het nieuws besproken.

„God is zeer goed jegens u, mijn zoon," sprak de oude man met vuur; „vergeet niet dat Hij de bewaker van al uwe zegeningen is want dat alle goede gaven van Hem komen." Nooit liet de eerwaardige leeraar eene gelegenheid ongebruikt voorbijgaan iemand tot dankbaarheid jegens God op te wekken; en bij zijnen jongen vriend ging deze les niet verloren.

(*Wordt vervolgd.*)

zich ten, dien einde op de onzijdigheids verklaring, welke onze Regering onlangs bij de vreemde hoven had afgelegd.

«Hierna, en wel op 25 Maart, zond de Belgische Regering eene vertrouwelijke circulaire aan hare diplomatieke agenten in het buitenland nopens dit beweerde tractaat. In die circulaire wordt het bestaan daarvan insgelijks ten eenenmale ontkend, terwijl Belgie's diplomatieke agenten tevens mondeling verklaarden, dat zulk een tractaat nutteloos en ongerijmd was, eensdeels omdat Belgie's onzijdigheid bij de tractaten was gewaarborgd, en anderdeels omdat het door een offensief tractaat zijne onzijdigheid zou verliezen.»

—Aan een brief van een gezagvoerder van een der koopvaardijschepen, als transportschip te Boni liggende, ontleenen wij het volgende:

«Ik schrijf u deze met het vertrek van Zr. Ms. stoomschip *Amsterdam*, dat naar Soerabaija vertrekt, vooreerst om den generaal Steinmetz over te brengen, die aan den linkerarm gewond is, welke denkelijk afgezet zal moeten worden, en ten tweede dewijl de zestigponder van de *Amsterdam* gesprongen is voor de Tjenrana rivier, waardoor het schip belangrijke schade heeft bekomen, en elf personen gewond en twee gedood zijn.

«Den 20sten Januarij zeilden wij van Soerabaija met de troepen aan boord over Sumanap naar Bonthain, van daar naar Signijen later naar Badjoa, gesleept door Zr. Ms. stoomschepen.

«Den 12den Februarij zijn de troepen te Badjoa gedebarqueerd en hebben denzelfden dag Badjoa ingenomen, waar onze marine zich zeer heeft onderscheiden; van tijd tot tijd hebben er belangrijke gevechten plaats gehad, welke altijd ten voordeele van de onzen zijn uitgevallen en waarbij wij slechts 15 à 20 dooden hebben gehad; ook voor de Tjenrana rivier heeft de marine goed gevochten; alle kampongs zijn in brand gestoken en verbrand, zoodat het strand van Badjoa geheel schoon is en reeds zoo versterkt, dat de Bonieren er niet meer door kunnen dringen. Dagelijks zien wij hen bij massa's op geruimen afstand buiten het schot staan met hunne kavallerie en heilige vaandels.

«Morgen (25 Febr.) denkt men door te gaan om de hoofdplaats Boni te nemen; men denkt dat daar wat te doen zal zijn, zwaar versterkt, duizende soldaten en eene sterke kavallerie; is dat eenmaal genomen, dan zal de oorlog wel ten einde zijn. De onzen zijn reeds aan het versterken van Badjoa, waar een fort gebouwd wordt om een vast punt op Boni te hebben; naar mijn inzien zullen wij spoedig meester van Boni zijn. Onze troepen vechten als leeuwen en hebben een kolonel aan 't hoofd, bekend als een goed soldaat. Aan boord hebben wij het nog altijd even druk met water overgeven aan de stoomschepen, geblesseerden en zieken naar de ziekenschepen brengen enz., en denkelijk zal ook mijn schip als ziekenschip gebruikt worden of eene lading zieken naar Macasser overvoeren; wij hebben veel zieken gehad."

—In de *Morning Herald* leest men het volgende: Oostenrijk heeft door de verwerping van het billijke en gematigde voorstel, dat den 22sten dezer door den *Moniteur* is medegedeeld, een stap gedaan, waardoor het in eene valsche positie moet worden gebragt. Oostenrijk heeft een groven en verschrikkelijken misslag begaan. Van eenen staat, die om verscheidene redenen in verschillende gedeelten van Europa zoo impopulair is en welks gedrag tijdens den oorlog in de Krim de grootste omzigtigheid noodig maakte, is het eene onvergeeflijke handelwijze Europa in een oorlog te willen wikkelen. Een kort uitstel had de opregtheid van de overige twistenden op de proef gesteld en zoowel Oostenrijk als Europa zouden in staat geweest zijn vriend van vijand te onderscheiden. Onder deze omstandigheden het vriendschappelijke en verstandige voorstel van Engeland te verwerpen, was een stap, welke de Oostenrijksche regering in discrediet moet brengen. Wij hebben grond om te gelooven, dat het voortzetten der onderhandelingen spoedig tot eene goede oplossing van de geheele kwestie zoude hebben geleid. Oostenrijk heeft het eerst tot den oorlog uitgedaagd in moet zich niet verwonderen, wanneer deze misdaad eene vreeselijke vergelding ten gevolge zal hebben.

—De schemering van hoop, die nog was overgebleven, begint meer en meer te verflaauwen, onder eene opeenstapeling van ongunstige tijdingen, die ons van alle zijden toevloeijen. Reeds zijn de Fransche troepen te Turin binnen gerukt, waar zij met geestdrift zijn ontvangen. Eene proclamatie des konings van Sardinie verklaart Oostenrijks eisch tot ontwapening als eene beleediging voor de natie en voor den koning, en eindigt met de ondubbelzinnige verklaring, dat het streven van Sardinie is de onafhankelijkheid van Italie. Het gerucht was heden te Parijs verspreid, dat de groot-hertog van Toskane tot eene abdicatie genoodzaakt en de koning van Sardinie daar tot dictator uitgeroepen is. Terwijl in eene dépêche uit Turin van gisteren gezegd wordt, dat de Oostenrijkers nog geen offensive beweging hadden gemaakt, meldt men uit Parijs, dat reeds een sterk korps Oostenrijkers de Ticino is gepasseerd. Wordt dit bevestigd, dan kan men die beweging zeker als eene oorlogsverklaring beschouwen. Eindelijk bevestigt de *Times* het gerucht van het bestaan eener of- en defensive alliantie tusschen Rusland en Frankrijk op eene wijze, die omtrent de oorlogzuchtige strekking van dit verbond, zoo het bestaat, geen twijfel overlaat. Het is zeer mogelijk dat het blad aangaande de bijzonderheden mistast en de *Constitutionnel*, die in den regel in alle regerings aangelegenheden goed onderrigt is, noemt de mededeeling van dat tractaat zelfs onjuist. Maar men zal zich herinneren dat de overeenkomst tusschen Frankrijk en Sardinie ook zóolang ontkend werd, tot dat de Fransche regering zich eindelijk genoodzaakt zag in den *Moniteur* het defensive gedeelte daarvan toe te geven.

Evenwel zal het voorzigtig zijn, vooral omtrent dit berigt, eene meer officieele bevestiging af te wachten. Men wist wel sedert lang dat tusschen beide mogendheden voor zekere gevallen eene overeenkomst van inzigten bestond; maar dat het reeds tot zulk een tractaat gekomen zou zijn, is en blijft verrassend.

—Depeches uit Toskane melden dat het besluit der troepen en der bevolking om de partij van Sardinië tegen Oostenrijk te kiezen eene omwenteling zonder bloedvergieten heeft te weeg gebragt. Aan den groot Hertog werd geene andere keus overgelaten dan zich ten gunste van Sardinië te verklaren of te abdiqueren. Hij besloot geen van beide voorstellen aan te nemen maar zijn gebied te verlaten en zijne onderdanen naar goed vinden te doen handelen. Volgens de telegraaf werd Koning Victor Emanuel tot Dictator van Toskane uitgeroepen.

—Te Parijs liep het gerucht dat eene revolutionaire beweging in de Pausselijke Staten had plaats gevonden, doch het is zeer twijfelachtig of er eenige grond voor dit gerucht bestaat.

—Lord Derby deelde in het Engelsche Hoogerhuis het volgende mede:

«Ik zal het Huis niet vermoeijen met de verschillende maatregelen op te geven, welke wij hebben voorgesteld, om, eerst door onze bemiddeling en daarna door bijeenkomst van een Congres, de moeijelijkheden van den tegenwoordigen toestand op te lossen. De tijd nadert, waarop men evenwel op eene definitive wijze zal moeten zeggen, of het Congres plaats zal hebben al dan niet; of de oplossing der moeijelijkheden langs minnelijken weg nog mogelijk is.

«Het zoude niet overeenkomstig zijn, noch met de eer, noch met de belangen van Engeland, zoo deze preliminaire discussiën van het Congres langer voortduurden (*Toejuichingen*). Het oogenblik is gekomen dat Engeland — hetwelk talrijke pogingen in het werk heeft gesteld, talrijke voorstellen heeft gedaan — moet proclameren dat de tijd voor beuzelachtige onderhandelingen voorbij is en dat, alle middelen van overtuiging hebbende uitgeput en alle pogingen gedaan hebbende om tot eene oplossing van de moeijelijkheden te geraken, eene oplossing, welke de goedkeuring van het parlement heeft verworven, — Engeland, hoewel met leedwezen, zijne interventie moet onttrekken aan de zaken, waarin zijne medewerking niet langer nuttig zoude kunnen zijn, of door welke zijne waardigheid gekwetst zoude worden, en dat het, zoo als het altijd gedaan heeft, in zijne absolute en algeheele onafhankelijkheid, die maatregelen zal nemen, welke het doelmatigst zullen worden geoordeeld. (*Toejuichingen.*)

«Mijn edele vriend (Lord Malmesbury) heeft reeds de ongelukkige gevolgen aangetoond, welke voor Italie zelf zouden ontstaan indien de oorlog werd verklaard, welke ook de uitslag van dien strijd zoude zijn. Doch ik geloof, dat hij zich een verkeerd denkbeeld vormt van de grootte van het gevaar, als hij onderstelt dat de oorlog zich tot Italie zal beperken. Vooreerst zal het zijn een der bloedigste oorlogen, omdat het zal zijn een oorlog van beginselen en hartstogten. Het zal geen oorlog zijn tusschen twee groote Mogendheden, om een zeker bepaald punt worstelende; maar een oorlog, die de hevigste hartstogten opwekt en die, in Italie begonnen, zich buiten de grenzen van dat land zal uitstrekken.

«Nieuwste hartstogten zullen opgewekt, andere belangen zullen gekwest worden, andere natien zullen tusschen beiden komen en de oorlog, in Italie ontstaan, zal zich verre uitstrekken, en geheel Europa in vuur en vlam zetten. (*Hoort! hoort!*)

«Het zoude niet moeijelijk zijn den loop van zulk een oorlog te schetsen, doch ik zal alleen zeggen dat het zelfs voor Engeland onmogelijk is, met onverschilligheid de bezetting van de Adriatische Zee of eenige andere verandering aan die kusten te beschouwen. Ons belang brengt mede om al wat in de Middell. Zee voorvalt met de meeste aandacht gade te slaan. Het lijdt buitendien geen twijfel, of de minste aanval op de grenzen van Italie zoude een stand van zaken met betrekking tot de heiligste tractaten in het leven roepen, dat geheel Duitschland naar het slagveld zoude snellen. Is Duitschland eenmaal in het strijdperk verschenen, wat zal er van Belgie, van Zwitserland en den algemeenen toestand der staatkundige betrekkingen van Europa worden? De oorlog in Italie kan niet tot dat land beperkt blijven en eenmaal buiten Italie overgebragt, wie kan dan voorzien tot hoever hij zich zal uitstrekken en welke de gevolgen daarvan kunnen zijn? (*Hoort! hoort!*)

«Engeland heeft ten sterkste belang bij de handhaving van den vrede; het is bereid alle opofferingen daarvoor te doen, doch in het belang van den vrede zoude het geene positie kunnen aannemen, door welke het in een ongunstigen toestand, zonder hulpbronnen en zonder verdediging zou worden geplaatst. Indien de oorlog uitbarst, welke ook de gevolgen er van zullen zijn, dan moet onze neutraliteit, hoelang de oorlog ook dure, in zekere mate eene gewapende neutraliteit zijn, welke het ons mogelijk maakt in alle omstandigheden datgene te verdedigen, hetwelk de eer, de waardigheid en de belangen van Engeland ons zullen aantoonen als het meest onze ondersteuning verdienende (*Toejuichingen.*)

«Dit is de gedragslijn, welke de Regering zal volgen; dit is de wijze en rationele staatkunde, welke ons moet leiden. De Hemel geve, dat de storm niet zoo hevig en verschrikkelijk zal zijn als wij dien voorzien.

«Ik ben echter overtuigd, dat zoo de kansen van een vrede voor een groot gedeelte afhangen van de algemeene overeenstemming van het Parlement, betreffende de beginselen door Lord Clarendon ontwikkeld, zij echter op eene materiële wijze moet worden versterkt. Europa moet weten dat Engeland geen zwak toeschouwer zal zijn van gebeurtenissen, welke zijne waardigheid en zijne eer zouden kunnen in gevaar brengen, doch dat eene ernstige verantwoordelijkheid met al hare gevolgen moet rusten op het hoofd van die magt, wier pligt het is zich te verzetten tegen alle eerzucht, welke ook, die tracht Europa in de rampen van een langen en bloedigen oorlog mede te slepen."

WETENSWAARDIGHEDEN.

DE STOOM.

In het jaar 1630, dus ruim twee eeuwen geleden, stond de ingenieur de Caus op zekeren dag in het kabinet van den kardinaal de Richelieu, den magtigen minister van Lodewijk XIII van Frankrijk. De Caus sprak op smeekenden toon en met gevouwene handen: «Om Gods wil en ter verheerlijking van Zijnen naam bid ik Uwe Eminentie mijne machine door kundige mannen te laten onderzoeken, opdat mijn vaderland niet van de vruchten eener uitvinding beroofd worde, waarvan de gevolgen onberekenbaar zijn. Mijne machine drijft door stoomkracht schepen en wagens met ontzettende lasten beladen voort en brengt een' afstand van mijlen op minuten terug. Heb ik u misleid, geef dan mijn hoofd aan het zwaard van den beul over!»

De kardinaal wisselde een' blik met zijn geheimschrijver, pater Joseph, en antwoordde koel:

«Gij zijt ziek naar ligchaam en geest, Salomon de Caus; al was uwe uitvinding goed, dan nog is de tijd niet daar om landen en volken met tooverkracht aan elkander te binden; eerst moet de ontwikkeling onder de natiën hooger vlugt hebben genomen, vóórdat zulk eene uitvinding zegen kan aanbrengen. Ga, gij zijt ziek!»

«Neen, ik ben gezond, maar ik zal het verstand verliezen, als men voortgaat overal mijne uitvinding te bespotten en uit te krijten! Eminentie, in naam van het Fransche volk, smeek ik van u, dat gij de stoommachine laat beproeven!»

Een vreesselijke blik schoot uit het oog van den kardinaal op den ongelukkige. Salomo de Caus werd gevat en naar het Chatelais gevoerd. Hier werd hij krankzinnig. Maar nog tien jaren lang schreeuwde hij door het traliewerk van zijnen kerker:

«Zij drijft wagens en schepen voort en verandert een' afstand van mijlen in minuten!»

En de voorbijgangers lachten om den armen dwaas.

In het jaar 1807 verleende keizer Napoleon I eene audientie aan den Amerikaanschen werktuigkundige Fulton, die hem eene uitvinding van het grootste gewigt voor Frankrijk's marine wilde aanbieden. De Amerikaan stelde den keizer voor schepen te bouwen, die door stoomkracht bewogen zouden worden en van wind en weêr onafhankelijk zouden zijn.

«Gij zult met deze schepen Engeland kunnen vernietigen, Sire!» sprak Fulton ten slotte.

De keizer wendde zich van den man, die voor hem stond, en riep met minachting uit:

«Al weder eene van die nieuwe uitvindingen, de eene nog onzinner dan de andere, die men mij dagelijks aanbiedt. Gisteren nog werd mij door een ander verstandig man het voorstel gedaan Engeland te gaan veroveren, nadat ik een genoegzaam aantal dolfijnen had laten temmen, waarop ik mijn leger zou kunnen overvoeren. Ga mijnheer, gij zijt een dwaas!»

De Amerikaan mat den grooten man met een trotschen blik, boog zich koel en verliet de Tuileriën zonder een woord te spreken.

Het kanongebulder van Waterloo had de keizerskroon van Napoleon's hoofd doen vallen. De *Bellerophon* gleed langzaam met gereefde zeilen naar het eiland St. Helena. De gevangene keizer wandelde met zijn gevolg op het dek rond, toen men aan den horizont eene donkere wolk bespeurde. Die wolk kwam nader en men ontdekte eindelijk de donkere massa van een magtig stoomschip, dat windsnel en luchtig door de bewogen zee stoomde, den langzaam tegen den stroom kampenden *Bellerophon* voorbijgleed en in het verschiet verdween, ondanks wind en weder, ondanks tijd en stroom. Het was het Amerikaansche stoomschip *Fulton*, het eerste dat den Oceaan doorkliefde.

Napoleon staarde het schip na en ging toen stil en ernstig naar zijne kajuit. Toen zijn getrouwe Bertrand hem later naderde, zat de keizer nadenkend met het hoofd in de hand en zijne eerste woorden, die hij met eene diep ontroerde stem uitsprak waren:

«Toen ik Fulton uit de Tuileriën joeg, verspeelde ik mijne keizerlijke kroon!»

Naauwelijks stoomden gedurende tien jaren schepen over de golven, toen men ook aan spoorwegen begon te denken, waarop de wagens door stoomkracht konden worden voortgedreven. De eerste spoorweg werd tusschen Stockton en Darlington gelegd, die in 1825 voltooid was en die kort daarop gevolgd werd door de baan van Liverpool naar Manchester, door die van St. Etienne naar Andriezieux in Frankrijk, door die tusschen de Moldau en den Donau in Oostenrijk en door die van Boston naar

Quincy in Noord Amerika. Met geestdrift legden de werktuigkundigen zich op de ontzagwekkende uitvinding toe; de eene verbetering volgde op de andere en het denkbeeld, dat Salomon de Caus in het krankzinnigenhuis deed sterven, isthans verwezentlijkt. Wel waren er in den beginne, die kortzigtig of boosaardig genoeg waren om op de vorderingen van den menschelijken geest te smalen en de vreesselijkste gevolgen te voorspellen, maar hunne pogingen waren vruchteloos; zij zien zich genoodzaakt thans zelve gebruik te maken van de belasterde middelen van communicatie en om hunne kostbare personen aan de vuurspuwende draken toe te vertrouwen.

De eerste spoorweg in Duitschland werd in het jaar 1835 tusschen Neurenburg en Fürth gelegd. Deze linie was echter zoo kort, dat eene oude dame, die te Neurenburg in een' waggon steeg en een weinig draalde om te gaan zitten, de deur voor zich geopend zag en het berigt ontving dat zij te Furth was aangekomen, vóór dat zij eigenlijk goed op hare plaats zat. Over deze gewaande scherts twistte zij lang met den beambte, tot dat men haar bewoog zich door opneming van den omtrek te overtuigen, dat zij aangekomen was.

In 1839 werd de linie van Leipzig naar Dresden voltooid. Binnen weinige jaren werd nu met verbazende snelheid een spoorwegnet over Europa gelegd, dat zich thans dagelijks uitbreidt; het Oosten wordt met het Westen, het Zuiden met het Noorden verbonden! langs de rails worden de producten van materiëlen en intellectuëlen aard vervoerd en grenzen worden omvergeworpen, die eeuwen lang bestaan bleven.

Door het leggen der spoorwegen heeft ook de bouwkunde gelegenheid gevonden om door het verhevene en groote harer werken de verbazing van den denkenden mensch op te wekken en om te toonen dat men ook in onze eeuw slechts geld en menschenhanden noodig heeft om datgene te verrigten, waardoor de Romeinsche en Grieksche bouwmeesters de onsterfelijkheid verwierven. Een der eerste prachtwerken van Duitsche spoorwegbouwkunde was de viaduct, door den Saksischen ingenieurmajoor, thans financieraad, Wilke over het Gölzschdal gelegd; met verbazing ziet men de boven elkander staande reijen gangen en zuilen, waarover de zware spoortrein stoomde.

Onder de grootste werken van den nieuwen tijd telt men ongetwijfeld den spoorweg tusschen Triest en Laibach, midden door de Ilirische Alpen. Door de lange en ontzettend hooge rotsmuren heeft men door kruid en staal eene vlakte weten te maken voor de rails en wijde bogen leggen over afgronden, waarvoor men duizelend terug treedt. De baan is ook rijk aan heerlijke viaducten, waaronder die van Burcole en Nabresina, maar vooral die bij Franzensdorf, genoemd moeten worden. In wijde bogen strekt de heerlijke arcade van het laatstgenoemde bouwwerk zich boven het lage dal uit en over een bergtop heen, waarvan het gesteente door menschenarbeid gelijk gemaakt moest worden. Deze linie, de Semmering-baan genoemd, omdat zij over het gebergte van dien naam loopt, werd in Mei 1852 voltooid en in October 1853 voor het verkeer opengesteld. Bij eene lengte van 5½ mijl stijgt zij niet minder dan 770 voeten hoog.

Europa werd op het einde van het jaar 1856 door 5003 Duitsche mijlen rails doorsneden. Daarvan had Groot-Brittannie 1800, Duitschland 1582, Frankrijk 878, Belgie 231, Rusland 132, Sardinie 96, Spanje 78, Nederland 45, Denemarken 25, Zweden 21, Portugal 17, Sicilie 11, Noorwegen 9 en de Kerkelijke Staten 3 Duitsche mijlen. Er was concessie verleend of in aanleg voor eene uitgestrektheid van 4.010 mijlen.

Amerika bezat toen 5.849 mijlen spoorlinien, als 5.322 in de Vereenigde Staten, 369 in Britsch-Amerika, 100 op Cuba, 18 in Chili, 15 in West-Indie, 11 in Nieuw-Grenada, 9 in Peru en 5 in Brazilie.

Afrika had toen 53 mijlen spoorwegen in Egypte en 9 aan de Kaap de Goede Hoop; Azie 60 mijlen in Oost-Indie en Australie 30, zoodat de lengte der spoorweglinien gezamenlijk 11.004 mijlen bedroeg.

Arme Salomon de Caus! De volkeren waren in uwe dagen nog niet rijp voor de uitvinding, die eene omwenteling in de wereld moest te weeg brengen; daarom verbande men u naar eene cel in een krankzinnigengesticht en hulde uwen onderzoekenden geest in het duister van den waanzin! Uwe uitvinding is eene der grootste, die het menschenvernuft heeft gevonden en toch kent niemand de plek waar uwe asch rust.

INGEZONDEN.

Ieder die het welzijn dezer kolonie ter harte gaat, vestigt voorzeker met de warmste belangstelling, het oog op het opkomend geslacht, op de jeugd van Suriname, op onze kinderen op hen die de stammen zullen zijn, van wier vruchten de bloei of de ondergang van dit gewest afhangt.

Dat die vruchten voorspoed en welvaart verlichting en beschaving mogen zijn, is de wensch van elk welgeaard burger, doch wenschen alleen zal ons dit schoone doel niet doen bereiken; daartoe wordt meer gevorderd, daartoe moeten de handen in een geslagen worden, ieder *moet* het zijne daartoe bijdragen. Wij zeggen ieder *moet* dit doen, want het is de pligt van elk burger voor de toekomst te zorgen; en die toekomst hangt toch hoofdzakelijk, vooral bij de aanstaande maatschappelijke hervorming, van het opkomend geslacht af. Zij die jongelingen, die knapen en meisjes, die nu nog door opvoeding en onderwijs even als teedere looten in de hand des ervarenen tuiniers, kunnen geleid en tot het groote doel dienstbaar gemaakt worden. Zij zijn de fondamenten en de zuilen waarop het gebouw onzer toekomstige Maatschappij rusten moet.

Volgaarne erkennen wij dat er reeds veel gedaan wordt om het onderwijs algemeen te maken, maar tevens is het toch ook waar dat er nog veel meer kon gedaan werden. Vestigen wij vooreerst den blik op de armenscholen, want daar is het toch hoofdzakelijk dat de krachtigste hulp verleend moet worden.

Den behoeftigen, die niet in staat zijn de schoolgelden te betalen, wordt de gelegenheid om kinderen school te doen gaan verstrekt, van landswege en ook voor een gedeelte door de Maatschappij van Weldadigheid.

De fondsen waarover de Commissie van Onderwijs; als belast met het opzigt over de van landswege onderwijs genietende kinderen, heeft te beschikken zijn lang niet voldoende om aan de aanvragen tot plaatsing op de armenscholen te voldoen; waardoor een groot aantal kinderen niet geplaatst kan worden, van het onderwijs verstoken blijft of dit op eene hoogst gebrekkige wijze erlangt. Daarbij komt, dat deze kinderen dikwijls door gebrek aan kleederen als anderzins in de onmogelijkheid zijn school te gaan of dezelve zeer ongeregeld bezoeken. Dit laatste gebeurt ook, zeer veel door de onverschilligheid der Ouders, en moest vooral ten strengste tegengegaan worden.

De Maatschappij van Weldadigheid voorziet hare kweekelingen van kleeding enz. doch hoe volmondig wij deze ook onze hulde brengen voor hare edele pogingen, zoo is toch hare werkkring veel te beperkt om algemeen nut te stichten.

Geheel vervuld met de gedachte om onzen armen natuurgenooten zooveel mogelijk hulp en bijstand te doen toekomen, willen wij het wagen een denkbeeld te opperen waardoor bij een vereenigd zamenwerken van de Maatschappij van Weldadigheid met het Gouvernement ontegenzeggelijk veel goeds te wachten is.

Wij onderwerpen dit echter geheel aan het oordeel van bevoegde beoordeelaars, zullen elke gegronde aanmerking met dankbaarheid aannemen en verzoeken nederig ons schrijven slechts te beschouwen als de zandkorrel waaruit welligt een plant zal ontkiemen. Ziet hier wat ons voor den geest speelde!

Vroeger werd gedurende eenige jaren tot het daarstellen van eene verbetering in het verkeer met de divisie *Saramacca* eene belasting geheven onder den naam van 5 opcenten, deze werd zonder morren door de burgerij betaald. Wij durven verzekeren dat indien deze 5 opcenten op nieuw mogten gevorderd worden en dat zij ten nutte der jeugd werden besteed, deze met genoegen opgebragt zouden worden.

Hierdoor waren dan gewis de fondsen gevonden om *alle* arme kinderen school te doen gaan.

De Maatschappij van Weldadigheid zoude de gelden, die zij nu besteedt voor het onderwijs der kinderen, als dan kunnen aanwenden om aan de armste schoolkinderen kleederen, schoenen ens. te geven, waardoor eene groote oorzaak van schoolverzuim zou zijn uit den weg genomen.

Dat dit plan vele wijzigingen en verbeteringen zal moeten ondergaan lijdt geen twijfel. Wij verzoeken daarom ook allen die belang in de zaak stellen, hunne gedachten daarover publiek te maken en daardoor mede te werken om een goed doel te bereiken.

Terwijl wij dit ter nederschrijven vernemen wij, dat wij onzen geachten Landvoogd zullen verliezen; dit doet ons te meer leed daar zijne belangstelling en liefde voor de jeugd ons zoo duidelijk gebleken is. Wij bevelen echter ons plan in zijne hooge bescherming aan en mogt 't hem behagen nog voor zijn vertrek van hier dit tot verwezenlijking te brengen, dan zal hij der Surinaamsche jeugd daardoor eene weldaad bewezen hebben waarvan de herinnering zal verloren gaan.

UEd. Dienaar,
R. E.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 22sten dezer, het schip *Caspar de Robles*, kapt. van Slooten, van Amsterdam.

Den 25sten, de Koloniale schroefstoomboot *Vice Admiraal Rijk*, kapt. H. J. Rusman, van Demerarij.

UITGEKLAARD.

Den 24n. dezer, de Nederl. schoener *Emma* kapt. J. van Wilgen, lading: 2 balen Cacao 365 pond, 2 vaten Bitter 10 gallons, 60 vaten Koorn 10,800 pond, 7 vaten Gomma 914 pond, 1 kist Inlandsche Sigaren 5 kisten Corinten, 12 Z. M. Kazen, 1 kist ronde Kazen. 2 kisten Banket, 5 kisten Sodawater, 1 kist Saucijsjes 10 vaatjes Saucijsjes, 6 manden Seltserwater, 6 trossen Touw, 2 vaten Azijn, voor Exportatie: 110 kelders Genever en 2 vaten Azijn, en uit het Eutrepôt: 75 kelders Genever.

Idem, de Hamb: sloep *Pomona*, kapt. J. Hajenius, in ballast, — Beiden naar Demerarij.

UIT TEXEL NAAR HERWAARTS GEZEILD.

Den 21 April, *Janna Adriana*, kapt. Franken.

UIT HELVOETSLUIS.

Den 23sten April, Zr. Ms. Transportschip *Heldin*, kommandant P. Toutenhoofd, via Curaçao.

UIT QUEENSTOW.

Den 19den April, *Perseverance*, kapt. Wilson.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Loreleij* kapt. Scholtens, adres bij M. M. Curiel.

Het schip *Juno*, kapt. Roszberger, adres bij H. C. Levij.

Het schip *Amsterdam* kapt. Wehdemeijer, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Willem en Karel*, kapt. N. D. Sterreveld, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Bernardus*, kapt. Puncke, adres bij H. C. Levij.

Het schip *Stad Leeuwaarden*, kapt. Dijk, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Compagnie*, kapt. Kuijper, adres bij J. C. Oosterbaan.

NAAR GLASGOW.

Het schip *Sagitta*. kapt. Bakker, adres bij J. H. Zaal. Sluit 4n. Junij.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

SUIKER. Den 23sten, van Plant. *Blijendaal* 25 vaten a 9.17 cent.

KOFFIJ. Idem, van Plant. *Maria Petronella*, 7 balen heele, zwarte bast, pl. m. 1400 pond a 31 cent.

Idem. Idem, 12 balen dito witte bast, pl. m. 2,400 pond niet toegewezen.

HANDELSBERIGTEN.

Amsterdam, 26 *April* 1859.

SUIKER. Onze suikermarkt blijft voortdurend lusteloos gestemd, Surinaamsch genoteerd van *f* 26 a *f* 33.

KOFFIJ. Willig, een groot gedeelte van het per *Triton* aangevoerde wordt den 29n. dezer in publieke veiling aangeslagen, intusschen is er reeds Surinaamsch afgedaan van Ordinaire qualiteit a 7½ en vermeent men dat superieur *f* 9 zal opbrengen.

KATOEN. } Nominaal.
RUM. }

ARROWROOT 25 a 27 cents.

TONCABOONEN. *f* 1½.

CACAO. 30 cents.

Den 29sten.

De veiling van Surinaamsche koffij is heden afgeloopen van *f* 6¼ a *f* 6¾. ¼ werd opgehouden

BURGERLIJKE STAND.

Van den 22sten tot den 28sten Mei 1859, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 21sten, Maria Magdalena Juliana Rolijk, 81 jaren.

Idem, Celestina Wilhelmina van Bergman, 49 jaren.

Den 22sten, Johan Kees François Nieuwdam, 1 maand en 2 weken.

Den 24sten, Elisabeth Antoinette Val, 4 jaren en 6 maanden.

Den 25sten, Emma Monsanto, dochter van Henrij Monsanto en van Louisa Maria Kaps, 13 jaren en 10 maanden.

Den 26sten, Catharina Helena Elisabeth Vogelzang, 7 maanden en 3 dagen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Bij Koninklijk besluit van den 23n. April jl. No. 60, is:

1. aan den Adjudant van den Koning in buitengewone dienst, den Generaal-Majoor bij het leger in *Oost-Indie* C. P. Schimpf, op het daartoe door hem gedaan verzoek, op de meest eervolle wijze ontslag verleend uit de laatstelijk door hem bekleede betrekking van Gouverneur der Kolonie *Suriname*, onder dankbetuiging voor de in die betrekking bewezene diensten, en met bepaling dat hij zijne functien zal blijven waarnemen tot aan de komst van zijnen opvolger;

2. tot Gouverneur der Kolonie *Suriname* benoemd, de Heer R. F. van Lansberge, thans Gouverneur van *Curaçao en onderhoorigheden.*

Aan den Agent van Politie B. Croes, is op zijn verzoek, een *eervol* ontslag verleend als zoodanig.

Aanzoek voor Vrijgeving.

Den 27n. Mei 1859.

Van den slaaf *Flip*, geboren in 1839, zoon van *Bella*, toebehoorende aan A. C. W. Betting geb. Eggers.

Van het slavenkind *Rudolf*, geboren in 1853, zoon van *Juliette*, toebehoorende aan M. M. Brandt.

Van den slaaf *François*, geboren in 1805, zoon van *Adjuba*, toebehoorende aan E. M. Kerster.

Transport.

Den 21 Mei 1859. J. da Silva, als gemagtigde van E. Pereira Echtgenoot van J. A. Namias aan W. L. Cramer Az. in relatie als vader en voogd over zijne met A. E. Cramer geboren Schutte reeds verwekte kinderen met namen A. H. W. J. J. en E. Lancaster Cramer en de in het vervolg nog te verwekken kinderen, van het Huis en Erf aan de *Noorderkerkstraat*, N. W. La. A No. 62; O. W. La. B No. 174.

Paramaribo, den 21 Mei 1859.

Den 23 Mei 1859, J. G. Rozenberg als vader en voogd van zijne minderjarige kinderen aan F. E. C. J. von Niesewand van den buitengrond *Toevlugt* c. a. aan den rijweg naar *Kwatta*, bekend in de 2e. buitenwijk onder No. 13.

Idem, J. G. Rozenberg voor *twee derde* en J. G. Zweers voor *een derde* aan F. E. C. J. von Niesewand, van een stuk land gelegen aan den rijweg naar *Kwatta* tusschen de gronden *Oldenburg* en *Toevlugt.*

Paramaribo, den 23 Mei 1859.

Den 25 Mei 1859. M. F. Agaton in relatie van moeder en wettige voogdes over de minderjarigen M. M. E. Agaton en E. Agaton aan M. J. a Cohen, van het Erf en daaropstaande gebouwen aan de *Pontewerfstraat*, N. W. La. F. No. 88.

Paramaribo den 25 Mei 1859.

De ondergeteekende zal, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur, aan de minst inschrijvenden (*mits goedgekeurd*), aanbesteden, de levering van:

DIVERSE KLEEDINGS BEHOEFTEN enz. ten behoeve der slavenmagt van de Gouvernements plantage *Rustenburg.*

De bus der inschrijvings billetten zal ter Gouvernements Secretarie, alwaar eene lijst dier artikelen is aangeplakt, worden geligt op den 31n. Mei dj. des voormiddags te 10 ure; zullende de monsters op het bureau van den ondergeteekende, vóór of uiterlijk op den 30n. dier maand moeten worden bezorgd, en de levering geschieden binnen *acht* dagen, na de toewijzing.

Paramaribo, 23 *Mei* 1859.

De Prov. Inspecteur der Domeinen van de Nijverheid en den Landbouw,
E. J. SLENGARDE.

ADVERTENTIËN.

⊏⊐ CONCORDIA.

VERG.·. en REC.·. in den 1n. of LL.·. Gr.·. op MAANDAG e. k. den 30n. dezer, des avonds te *half zeven* uren *precies*.
[7307]

De COMMISSIE van *Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt* geeft aan de Heeren Genees- en Heelkundigen kennis, dat de onlangs door het Gouvernement uit *Nederland* ontvangen KOEPOKSTOF, met gunstig gevolg op gezonden Kinderen is overgebragt, waardoor dezelve bij haar op aanvrage in genoegzame hoeveelheid te bekomen is.

Paramaribo, den 28 *Mei* 1859.
De Scriba der Comm.,
JOH. ABRAHAMSZ.

(7308) Bij inschrijving tegen *KONTANTE BETALING* te koop:

22 à 23 vaten SUIKER,

van de plant. de *Guineesche Vriendschap*, om voor rekening en risico van den Kooper binnen 8 dagen van voormelde plant. te worden afgehaald.

De inschrijvings-billetten worden aangenomen bij het Wees Departement tot MAANDAG den 30sten dezer, 's morgens 10 uur.

De BEHEERDERS der plant. *Ellen* bieden bij inschrijving te Koop aan (mits het hoogste bod goedgekeurd wordende,

25 vaten SUIKER,

om voor rekening en risico van den Kooper van plantaadje te worden afgehaald, en waarvan de inschrijvings-billetten zullen worden aangenomen bij het Wees Departement tot WOENSDAG den 1n. Junij des voormiddags om 10 uren.

Paramaribo, den 28 *Mei* 1859.
(7309)

Wekelijks te bekomen

van de Pl. *Mon Trésor*:

300 BOSSEN BANANNEN

Adres ten Kantore van
( ) S. SOESMAN Jr.

( ) A. SALOMONS Vendumeester zal Dingsdag e. k. verkoopen:

Een partijtje 1 en 1¼ dms Wane PLANKEN, Een partijtje BOTER,

Worst en Fransche Likeur. Gekl: en Wit Neteldoek, Calico.

En de Slaaf *Hanibal*, aankomende J. P. DUMONT.

[ ] Over zes weken, dag en datum nader te bepalen, zal door den Vendumeester A. SALOMONS, publiekelijk worden verkocht:

Het *Huis* en *Erf*,

aan de *Keizerstraat*, La. D No 166 N. W; INMIDDELS IS HETZELVE UIT DE HAND TE KOOP, te bevragen bij den Heer F. P. BOUGUENON.

Paramaribo, den 27 *Mei* 1859.
A. F. LISSONE.

Op Vrijdag den 10n. Junij e. k. des namiddags 4 uren, zullen ten huize van den Heer S. H. DE GRANADA aan de *Gravenstraat*, in het openbaar worden VERHUURD:

Diverse Slaven,

aankomende den Boedel S. H. MORON en Pl. *Waicoribo*

De conditien der verhuring zullen *vier* dagen te voren ter inzage liggen ten kantore van Heeren Gezworen Klerken.

De tegenwoordige huurders dier SLAVEN worden verzocht dezelve op den dag der verhuring des morgens ten 6 ure bij den ondergeteekende te doen bezorgen.

( ) *Paramaribo*, den 28 *Mei* 1859.
J. E. SIMONS.

CÆCILIA.

2e. DAMES-CONCERT

op WOENSDAG den 1 Junij e. k. des avonds ten *acht* uren in de Zaal boven de Waag.

Namens het Bestuur,
C. J HEILIDIJ.
( ) *Secretaris.*

Militaire Schouwburg,

in het Fort *Zeelandia* op DINGSDAG den 31n. Mei 1859,

geheel ten voordeele van het Fonds ter ondersteuning van verminkte Militairen, enz. in Nederland.

DE DUBBELE VADER.

na hetzelve

HET LANDHUIS AAN DEN HEERENWEG.

Aanvang precies ten zeven uur.
Eerste Rang f. 1. — 2e. *Rang* 50 *Cent.*

De Entrée Kaartjes worden niet vooruit uitgereikt. ( )

J. H. PALING

Piano-Fabrikant

te
Rotterdam,

heeft de eer te berigten, dat hij zich in relatie heeft gesteld tot den Heer E A. JELLICO VAN GOGH, te *Paramaribo* die zich belast met de bestellingen, die men uit *Suriname* aan hem zou wenschen op te dragen, en waartoe hij zich beleefdelijk aanbeveelt, zullende de orders van onzen Agent met den meesten spoed en de uiterste naauwgezetheid worden uitgevoerd.

Mede wordt de gelegenheid opengesteld om oude PIANO'S op de meest soliede wijze te kunnen repareren, waartoe hij uitmuntend is ingerigt, verzoekende ter verdere inlichtingen zich te vervoegen bij den Heer VAN GOGH.

Rotterdam, den 18 *April* 1859.
(7312)

Tengevolge van bovenstaande advertentie, beveelt de ondergeteekende zich beleefdelijk aan, voor de levering van PIANO'S, PIANINO'S, etc., beloovende de meest prompte bediening, terwijl hij gaarne bereid is alle verlangde inlichtingen te geven.

Paramaribo, 28 *Mei* 1859.
[7313] E. A. VAN GOGH.

Hoogst belangrijke Annonce!

De ondergeteekende door zijne welbekende werkzaamheid en ervaring en in het bijzonder, door in den laatsten tijd genomene proeven, ten overstaan van deskundigen, tot de kennis gekomen zijnde, om een **INLANDSCH KUNST CEMENT** *te verkrijgen, geeft hiervan aan het geëerde Surinaamsche publiek bij deze kennis.*

Dit **CEMENT** *is aan naauwkeurige proeven onderworpen. Het beantwoordt aan alle eischen, evenzeer als de Hollandsche of Dordsche tras.*

Bij de schaarste die aan het artikel **CEMENT** *in de Kolonie wordt gevoeld en de vervalsching, welke meer en meer in deze specie wordt opgemerkt, vleit de ondergeteekende zich, dat het resultaat zijner ijverige werkzaamheid der bevolking inzonderheid Eigenaren en Gezaghebbers van Effecten welkom zal zijn.*

Bestellingen, die tot aanmoediging worden ingewacht, en tot bestrijding van enorme onkosten zoo noodig zijn, zullen zoo spoedig, als eenigzints mogelijk is, met de levering, tegen de laagst mogelijke prijzen, MITS à CONTANT, *worden achtervolgd.*

Paramaribo, den 25 *Mei* 1859.
(7314) J. F. ARONS.

Bijzonder Berigt.

CREDITEUREN van de Carga per Brik *Henrij*, worden ten vriendelijkste herinnerd, dat hunne gemaakte overeen komst [op woord van eer] op den 2n. Junij aanstaande verschijnt, zij worden uitgenoodigd daaraan te voldoen, zullende de Kapitein anders, om *zijne* verpligtingen te kunnen nakomen, regtsmiddelen tegen de nalatigen bezigen. [ ]

NANETTE KASSLER,

heeft hare volmagt op den Heer J. G. SUSSENBACH ingetrokken.

Paramaribo, den 27 *Mei* 1859.
( )

D. ALBERGA

heeft per de *Compagnie* en *Casper de Robles* te koop ontvangen, als;

SHIRTING van 12, 20 en 40 ydrs.; Schots Batist, Cambricks, Kamerdoek, Effen-, Geruit-, Jacquard en Moesjes NETELDOEK, Gedamasseerd dito voor **Gordijnen, Gekleurd dito, Calico, Voering Katoen.** Fijne STROOKEN en INZETSELS, Wit en Bruin Garen en Katoenen DRIL. ***Gemaakte Hemden,*** **KOUSEN en SOKKEN** Garen en Katoenen DAMAST, DIEMET FLANEL, Zwart en Gekleurd LUSTRES, **Rood en blaauw Damruit.** Bl. Gestreept LINNEN, SALEMPOERIS ***LAKEN*** van *f* 4 en *f* 5 per el, Boekjes en Regatta STREEP **Een partijtje *Gouden***

Bijouterien,

Fijne Heeren Castoren HOEDEN, Mans en Jongens SCHOENEN, Dames SCHOENEN en LAARZEN met en zonder hakken, **Zool-, Gewast-, Verlakt-, Wit- en Gekleurd Voering *LEDER*, etc., etc**
( )

(7815) Ontpakt en te bekomen bij

E. A. J. VAN GOGH:

Een groot assortiment

Speelgoed.

Paramaribo, den 28 *Mei* 1859.

Metsel Kalk, Suiker dito in puncheons en potten, *Dakpannen*, *Dakleijen* 20†10, Echt Edinburger *Ale*, etc., bij
( ) *THOMAS GREEN*

Amerik. *Provisien*, BLADEN TABAK, Smeerkaarsen, ZEEP, SUFFOLK DRIL, ZEILDOEK, **Koffijzakken, Plant. Gereedschappen, Verfwaren,** PATENT, RAAP, en LAMP OLIE, **Witte en bruine *RIJST* S. f. BLOM, 14 vts. *Suikervaten HOEPELS*,** met de laatste Schepen aangebragt.

Verkrijgbaar bij
(7310) *N. Box & Co.*

Z. M. en Komeino *Kaas* van 5, 6 en 7 pond en *Puike Boter* aangebragt per *Compagnie*, bij
(7311) **A. HEWITT.**

Altoos voorradig: 14 vts. Suikervatenhoepels. Bij *J. H. KRUSE.*
[7306]

Te bekomen bij

J. H. SWARTSMAN:

beste dubbelde Princesse *BIER* à *f* 3,50 per dozijn, mits *à Contant*, Pale Ale dito in vaten, uit de Fabriek van VOLLENHOVEN & Co., *Versche* PROVISIEN, *Schoenen* in soorten, differente soorten SIGAREN, ligt en zwaar ROOKTABAK, *Genever* per kelder en bij de *tien* of meer kannen, en nog meer andere GOEDEREN. (7305)

P. J. BOAS

heeft ontvangen per de laatste gearriveerde Schepen en biedt tegen goedkoope prijzen te koop aan:

ROOK en PEKELSPEK, Worst en Saucijsjes, Holl. Fransche en Engelsche EETWAREN in blik als Ossen en Kalfsgehakt, Kalfsschijf, dito Beefsteak, ***Ossen en Kalfsrollade,*** OSSENHAAS, Kalfskarbonnade, *Pâté de foie gras*, Aloyau roti, Crêtes de Coqs, Roast Beef, gekookt Schapenvleesch, do. gekookt met boonen, gebraden Kalfsvleesch, Versche en Gerookte ZALM Sardines à l'huile in ¼ ½ ¼ blikken, Anchovisch, Champignons, Truffels, Cêpes à l'huile, Artichaux entiers en à la bangoule, Harricots vert, Bouillon gras, PETITS POIS au Beurre en au Naturel, EEN ASSORTIMENT ***Hollandsche Groenten*** in blik, MOUTARDE DIAPHANE, do. DE MAILLE en Durham MOSTARD, Differente Vleesch en Visch SAUS en fijn Tafelzout Gevulde en Gemarineerde OLIJVEN, Augurkjes en Gemengd Zuur, ZOETE OLIE in halve fleschjes, fijne Fransche *LIKEUREN*, do. Holl. do. uit de Fabriek van WIJNAND FOCKINK, Geassorteerd Vruchten op SAP, BRANDEWIJN en op SYROOP per Fleschjes en per Dozijn, Nougat, Malaga Rozijnen en PRUIMEDANTEN, Syrop d'ORGEADE, Frambozen, Groseille, Orange en andere SYROPEN, Geassorteerd Suikergoed, ***ABSINTH in halve fleschjes de welbekende PALE BRANDY***, per Flesch en per Gallon. beste kwaliteit PORTER en ALE, MADEIRAWIJN; Roode WIJN in vaten en in kisten van 12 Fleschen als: *St. Julien, St. Emillion, Pauilliac Medoc, Chauteau Latour, Chauteau Margeaux, Haut Sauterne en Muscat de Frontignan* etc. etc.
(7304)

Holloway's Zalf.

Alle huidziekten, bijzonderlijk die van verontrustende aard, eigenaardig aan de verzengde luchtstreken, worden onfeilbaar genezen door deze onvergelijkelijke Zalf, waarvan onlangs een e groote voorraad in dit eiland, Java, werdt ingevoerd, tengevolge van het sterk toenemend debiet. Niet slechts ligte en uitwendige uitslag, maar ettergezwellen, diepe wonden, zeer, vloeijende zweren, hoe ook, worden door dezelve volkomen geheeld, ze dringt door tot den oorsprong der kwaal en behoed vergifting. Het is geene bloote uitwendige genezing, slechts eene verberging der ziekte om straks een meer voornaam orgaan te heviger aan te vallen, neen, dezelve is volkomen en voortdurend, want de zalf zuigt het venijn uit de wonde en werpt het uit in de ontlasting der vochten.

Deze *Zalf en Pillen* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* / 1 en / 3. ( )

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.